

ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS CENTRALIZUOTAS VIDAUS AUDITO SKYRIUS

Duomenys apie skyrių Vilniaus g. 61, Širvintos, tel. (8 382) 51 927 el.p. auditas@sirvintos.lt,
asta.maslinskiene@sirvintos.lt

Įstaigoms pagal sąrašą

2018-08-31 Nr. VAS-23(12.10)

DĖL SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS ATLIKTO TEISĖS AKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis ir atsižvelgdamas į gaunamus skundus, Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnyba, savo iniciatyva atliko Dienynų sudarymo elektrominio dienyno duomenų pagrindu tvarkos aprašo antikorupcinį vertinimą. Siunčiu Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvadą dėl elektroninių dienynų duomenų tvarkymo (pridedama).

Prašau iki 2018 m. lapkričio 1 d. Širvintų rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus auditu skyriaus vyr. specialistei Asta Vita Maslinskienei, pateikti informaciją kokių priemonių įstaiga ėmėsi, siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvadoje dėl elektroninių dienynų duomenų tvarkymo pateiktus siūlymus.

Centralizuoto vidaus auditu skyriaus vyriausioji specialistė

Asta Vita Maslinskiene

Rašto originalas nebus siunčiamas

A. V. Maslinskienė, (8 382) 51 927, (8 687) 74 714, asta.maslinskiene@sirvintos.lt

1. Širvintų Lauryno Stuokos – Gucevičiaus gimnazija
2. Širvintų r. Musninkų Alfonso Petruolio gimnazija
3. Širvintų r. Gelvonų gimnazija
4. Širvintų „Atžalyno“ progimnazija
5. Širvintų r. Barskūnų pagrindinė mokykla
6. Širvintų r. Bartkuškio mokykla – daugiafunkcinis centras
7. Širvintų pradinė mokykla

2018-08-09 Nr. 16.201-12-432

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministerijai

Savivaldybėms
E. pristatymo informacinė sistema

Susipažinti
E. dienynų administratoriams:
dienynas@eduka.lt
info@nasc.lt
info@tamo.lt
veritus@naujamokykla.lt

ANTIKORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL ELEKTRONINIŲ DIENYNŲ DUOMENŲ TVARKYMO

2018 m. rugpjūčio 28. Nr. 4-01- 6676

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis ir atsižvelgdami į:

1) gaunamus skundus, kuriuose nurodoma atvejų, kai elektroninio dienyno administratoriai be mokytojo žinios pakeičia mokinį pažymius;

2) Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos 14.8.3 punkte nurodytus korupcijos rizikos veiksnius švietime ir moksle: *neteisėta prekyba egzaminų užduotimis, gerais pažymiais, stojimo į aukštąsias mokyklas ir mokyklas duomenimis apie egzaminus, diplomas; kai mokinį skaičius ribotas, į mokyklą priimami daugiausia sumokeję asmenys; gerų švietimo ar mokslo įstaigos reitingų pirkimas, daroma kitokio pobūdžio įtaka siekiant gauti gerą reitingą,*

savo iniciatyva atlikome Dienynų sudarymo elektroninio dienyno duomenų pagrindu tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. ISAK-2008 (2017 m. gegužės 17 d. įsakymo Nr. V-375 redakcija) antikorupcinį vertinimą¹.

¹ Aprašas buvo atnaujintas pagal STT 2017 m. vasario 20 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-1374 pateiktas rekomendacijas. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lit/1AK/b7f37c80f75411e6be918a531b2126ab?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=093604a5-8c1c-48c9-b27e-f25bc72e7632>

Aiškintai
Lietuvai
100

Aprašas nustato dienynų sudarymo elektroninio dienyno (toliau – ir e. dienynas), tvarkomo naudojant tam pritaikytas informacines komunikavimo technologijas, duomenų pagrindu tvarką. Mokykla, priėmusi sprendimą mokinį ugdymo apskaitą tvarkyti elektroniniame dienyne² ir jo duomenų pagrindu sudaryti dienyną, parengia mokyklos e. dienyno tvarkymo nuostatus ir tvirtina juos mokyklos vadovo įsakymu. Mokyklos e. dienyno tvarkymo nuostatai skelbiami viešai mokyklos interneto svetainėje.

Atlikus antikorupcinių vertinimą nustatyta, kad Aprašas ir jo pagrindu parengti mokyklų naudojamų e. dienynų tvarkymo nuostatai³ gana detaliai reglamentuoja jo tvarkytojų, administratorių, naudotojų teises ir pareigas, susijusias su duomenų suvedimu bei tvarkymu, tačiau vis dar pasitaiko atvejų, kai atskiros nuostatos taikomos nevienareikšmiškai, kas sudaro elektroninio dienyno tvarkytojams galimybes elgtis neobjektyviai.

Siekdami teisinio reguliavimo tikslumo, aiškumo, nuoseklumo, skaidrumo ir atsparumo korupcijai teikiame žemiau esančias pastabas ir pasiūlymus.

1. Aprašo 9 punkte nustatyta, kad *ugdymo procesui pasibaigus, bet ne vėliau kaip iki paskutinės rugpjūčio mėnesio darbo dienos, mokyklos elektroninio dienyno tvarkymo nuostatų nustatyta tvarka atsakingas(-i) asmuo(-enys) <...> iš elektroninio dienyno turi išspausdinti skyrių „Mokinį mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinę“, išspausdintuose lapuose pasirašyti, patvirtindamas(-i) duomenų teisingumą, tikrumą, ir dėti į bylą <...> (9.1 papunktis), kitus dienyno skyrius perkelia į skaitmeninę laikmeną (mokyklos sprendimu gali perkelti visą dienyną) ar išspausdina (mokyklos sprendimu spausdinti gali ir mokinį ugdomają veiklą ir (ar) profesinį mokymą vykdantys asmenys) <...> (9.2 papunktis).*

Aprašo 11 punkte nustatyta, kad *elektroniniame dienyne fiksavus trimestro, pusmečio, metinį ar kito ugdymo laikotarpio vertinimo rezultatą, jis patvirtinamas „užrakinant“ išrašytus atitinkamo laikotarpio įvertinimus per mokyklos elektroninio dienyno tvarkymo nuostatuose nustatyta laiką, bet neilgiau kaip per 10 darbo dienų nuo jo pabaigos. Jei „užrakinus“ elektroninį dienyną nustatoma klaida, „atrakinimo“ faktas fiksuojamas surašant laisvos formos aktą.*

Mūsų nuomone:

1) Apraše nustatytas terminas, per kiek laiko nuo suvedimo į e. dienyną duomenys turi būti „užrakinoti“, o pasibaigus mokslo metams iš e. dienyno turi būti perkelti į bylą, yra pernelyg ilgas. Pavyzdžiu, esant nesąžiningiems susitarimams arba neteisėtai įtakai, į e. dienyną suvestas „neužrakintas“ pažymys gali būti pagerintas, užpildytos lankomumo spragos ir pan., nes tokiu atveju nėra būtina surašyti minėtą laisvos formos aktą. Tokia situacija yra vertinama kaip korupcijos rizikos veiksnys.

2) nėra aišku, ar tuo atveju, kai siekiama pakeisti jau „užrakinus“ pažymius, laisvos formos akte užfiksuojamos tokį sprendimą paskatinusios priežastys.

Atsižvelgdami į tai, siūlome:

1) tikslinti Aprašo 11 punktą, numatant, kad į e. dienyną įvesti duomenys automatiškai „užsirakintų“ tos pačios dienos 24 val.;

² Švietimo ir mokslo ministerija interneto svetainėje pateikia nuorodas į elektroninio dienyno paslaugų teikėjų produktus: <https://www.smm.lt/web/ltpedagogams/ugdymas/dienynai-ir-zurnalai>

³ Atsitiktiniu būdu atrinkti ir peržiūrėti kelių Lietuvos mokyklų naudojamų e. dienynų tvarkymo nuostatai. Prieiga internte: https://www.linkuvosgimnazija.lt/images/Dokumentai/E-dienyno%20aprasas_LG_2017.pdf; <http://www.verdenes.vilniausrlm.lt/wp-content/uploads/2017/10/el.-dienyno-nuostatai-2017-10-11-galutinis-Copy.doc>; <http://www.bartuva.lt/wp-content/uploads/2013/10/TAMO-el-dienyno-nuostatai-2017.doc>;

<https://www.kjtg.lt/wp-content/uploads/2018/03/Elektroninio-dienyno-tvarkymo-nuostatai.pdf>;
http://www.vezaciai.lt/vpm/?page_id=9042

2) tikslinti Aprašo 9 punktą, nustatant, kad visi duomenys iš elektroninio dienyno atspausdinami, pasirašomi ir įsegami į bylą, perkeliami į skaitmeninę laikmeną ne vėliau, kaip per 5 darbo dienas nuo oficialios mokslo metų (t. y. pamokų) pabaigos;

3) patvirtinti „užrakintų“ duomenų netikslumą atitaisymo formą, kurioje būtų privaloma nurodyti, kokiui pagrindui siekiama padaryti taisymus e. dienyne, ir kurią pasirašytą dalyko mokytojas ir e. dienyno administratorius;

4) nustatyti, kad pažymos apie e. dienyne padarytus taisymus būtų saugomos kartu su dienynu Apraše ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

2. Aprašo 14 punkte nustatyta, kad *elektroninio dienyno duomenų pagrindu sudarytame dienyne nustačius klaidą – klaidingą žodį, tekstą ar įvertinimą, klaidą padaręs asmuo kartu su atsakingu asmeniu, remdamiesi mokyklos elektroninio dienyno tvarkymo nuostatais, ją ištaiso, tačiau mokykla privalo užtikrinti, kad elektroniniame dienyne liktų naikinamų / pakeistų ar kitaip koreguotų duomenų istorija (duomenys, kurie buvo pakeisti, asmens, kuris keitė duomenis, vardas ir pavardė, keitimo data ir kt.).*

Aukšciau minėtame punkte nustatyta pareiga užtikrinti, kad e. dienyno sistemoje būtų matomi visi atlirkti pakeitimai, vertinama kaip korupcijos pasireiškimo tikimybė mažinanti priemonė. Tačiau nesant išorinei kontrolei, t. y. šiuo metu e. dienynu pildymo teisingumą tikrina tik juos suvedantys ir pačios mokyklos paskirti atsakingi asmenys, todėl egzistuoja tikimybė, kad atliekant veiksmus su „neužrakintais“ duomenimis, pakeitimai liks nepastebėti, nes fiziškai néra galimiybės bei tikslingumo tikrinti kiekvieno į e. dienyną suvesto pažymio ar lankomumo / nelankomumo žymos ir vėliau aiškintis dėl atlirkčių pakeitimų priežascių.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, *siūlome:*

1) nustatyti, kad atliekant keitimą e. dienyno pažymių ir lankomumo formose, sistema automatiškai siųstų panešimą (e. dienyno pranešimų skiltyje ar sistemos vartotojo elektroniniu paštu) apie atlirkus veiksmus e. dienyno administratoriui, to ugdomo dalyko mokytojui, mokinio auklėtojui, mokyklos pavaduotojui ugdomui, mokinio tėvams;

2) svarstyti galimybę įdiegti tokį funkcionalumą, kad vienos klasės mokiniai galėtų matyti kitų tos klasės mokinijų gautus pažymius.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos prašome per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos informuoti, kaip atsižvelgta į šioje išvadoje pateiktas pastabas⁴. Atsakymą prašome paskelbtį per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinię sistemą ir jį susieti su šia antikorupcinio vertinimo išvada.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Julija Antanaitė, tel. (8 706) 62 755, el. p. julija.antanaite@stt.lt

⁴ Prašome naudoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvados įgyvendinimo pažymos formą. Prieiga internete: http://www.stt.lt/documents/ivertinti_teises_aktai_2018/Pazyma_galutine.docx.